

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 755
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 12 mei 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE,
WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Melkveehouderij - Project MastiMan

Op 1 oktober 2017 ging het VLAIO LA-traject 'Een betere uiergezondheid door monitoren van herstel bij mastitis' of kortweg 'MastiMan' van start. De projectpartners KU Leuven, M-team UGent en Hooibeekhoeve bundelden de krachten om het uiergezondheidsmanagement op de Vlaamse melkveebedrijven in kaart te brengen en te optimaliseren. Mastitis is namelijk een ziekte met een grote economische impact voor de melkveehouders. De Brochure Uiergezondheid 2015 van het Departement Landbouw en Visserij raamde de kosten op 60 à 70 euro per gemiddeld aanwezige koe. Doorgerekend naar de totale melkveestapel in ons land betekende dit een jaarlijkse economische schade van 34 miljoen euro.

Dit project heeft tot doelstelling een paradigmashift te creëren van de standaard curatieve dierengeneeskunde naar een geneeskunde waarbij antibiotica enkel wordt ingezet in functie van het herstelproces en dit op een verantwoorde manier. Het project wil de werkelijke productieverliezen, die gepaard gaan met mastitis, demonstreren, praktische tools en handleidingen aanreiken en de verzamelde kennis via het Koesensor-kennisplatform verspreiden. Met deze handleidingen en tools kunnen melkveehouders en bedrijfsdierenartsen onmiddellijk aan de slag en kan men de meest voordelige preventie- en behandelstrategieën implementeren. Hun kenniscentrum verleent ook advies aan melkveehouders, dierenartsen en erfbetreders die met vragen zitten omtrent sensortechnologie in de melkveehouderij.

1. Hoe beoordeelt de minister het belang van dit project voor de Vlaamse melkveehouder?
2. Kan de minister een stand van zaken geven van dit project? Welke acties zijn er al uitgevoerd en welke plannen zijn er nog binnen het project?
3. Zijn er initiatieven gepland om de handleidingen en tools van het project te promoten bij Vlaamse veehouders?
4. Heeft de minister zich op het aantal Vlaamse veehouders die al gebruikmaakten van de adviesverlening en de uitgewerkte tools binnen het project?
5. Kan de minister meer toelichting verschaffen over het budget voor het project?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 755 van 12 mei 2021

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Mastitis of uierontsteking is één van de meest voorkomende aandoeningen op een melkveebedrijf en, naast de vanzelfsprekende gezondheidsrisico's voor de betrokken dieren, richt het ook grote economische schade aan. De preventie, detectie en behandeling van mastitis vormen de basis voor het hedendaags uiergezondheidsmanagement op een melkveebedrijf. Ook de opvolging van het herstel van het uierweefsel is belangrijk maar momenteel is het onmogelijk voor de melkveehouder om de effectiviteit van de behandeling in te schatten en de behandelingsduur en verdere ondersteuning hierop af te stemmen door een gebrek aan informatie over dit herstel. Hierdoor kan de behandeling resulteren in ofwel overmatig antibioticagebruik bij een te lange behandeling, ofwel uitblijven van volledig herstel door een te korte of suboptimale behandeling. Dit project wil de tools en informatie aanreiken om monitoring van de behandeling en herstel bij mastitis mogelijk te maken. Het draagt bij tot een beter gezondheidsmanagement op het melkveebedrijf en leidt tot minder opbrengstverliezen voor de veehouder, een verminderd en meer efficiënt antibioticagebruik, het garanderen van een goed dierenwelzijn, minder voedselverspilling, een efficiëntere inzet van de arbeid en een verhoogde arbeidsvreugde.
2. Het project is van start gegaan in okt 2017, en loopt af eind september 2021. Het betreft een samenwerking tussen de KULeuven (BIORES), Hooibeekhoeve en de faculteit diergeneeskunde van de UGENT (M-groep).
Het landbouwtraject beoogt een paradigmashift naar behandeling van mastitis in functie van het herstel door:
 1. Het belichten van de economische voordelen van een betere uiergezondheid door het demonstreren van de werkelijke productieverliezen ten gevolge van mastitis en de relatie met het bedrijfsmanagement.
 2. De ontwikkeling(herstelmodel) en validatie (herstelmodel en gedifferentieerd celgetal) van hulpmiddelen die de melkveehouders ondersteunen bij het optimaliseren van iedere individuele mastitisbehandeling.
 3. De transfer en implementatie van deze kennis op Vlaamse melkveebedrijven ondersteunen door uitbreiding van het welbekende 'Koesensor' kennisplatform.

Van de vooropgestelde doelstellingen werden reeds de volgende behaald (status eind 2020):

- Validatie gedifferentieerd celgetal als hulpmiddel voor de optimalisatie van mastitisbehandeling
- De ontwikkeling van een referentieprotocol voor de inschatting van herstel van mastitis
- De ontwikkeling van een uitgebreid herstelmodel op basis van data over melkproductie en kwaliteitsgegevens. De validatie van dit model is momenteel (in het laatste jaar van het project) aan de gang, en het wordt verwacht dat dit bij het einde van het project in september 2021 afgerond zal zijn.

Daarnaast werd ook een sensorprototype uitgebreid voor online opmeten van melkvet/eiwit/lactose (wat toelaat de kwaliteit van de melk te bepalen) en werd dit tevens gevalideerd.

3. Een landbouwtraject is er specifiek op gericht om een veranderingstraject bij veehouders te bewerkstelligen. Dit houdt in dat disseminatie en kennisoverdracht een belangrijk onderdeel uitmaken van het project.

Dit project is daar heel actief in, en maakt tevens gebruik van het Koesensor platform ([Koesensor – Alles over melkveehouderij en technologie](#)) dat 8 jaar geleden opgericht werd als onderdeel van een voorgaand Landbouwtraject en dienst doet als centraal aanspreekpunt omtrent sensortechnologie en dataverwerking in de rundveehouderij en staat in voor kennisverzameling, dienst□ en adviesverlening, sensibilisering en kennisverspreiding.

In het MastiMan-project wordt het kennisplatform verder uitgebouwd, met een focus op sensortechnologie en de toepassingen hiervan in het uiergezondheidsmanagement. Via dit platform worden kennis en resultaten van het uiergezondheidsonderzoek verspreid naar een breed publiek van Vlaamse melkveehouders en erfbetreders. Bovendien worden ook andere (bestaande en nieuwe) relevante projecten gekoppeld aan dit kenniscentrum zodat de kennisdoorstroming en praktijkimplementatie gefaciliteerd worden. Door de intensieve werking van dit platform worden dagelijks vele melkveehouders bereikt, zowel in direct 1-op-1 contact, als via collectieve initiatieven en de pers. Meer details over de opgezette initiatieven, bereik, realisaties en implementaties zijn terug te vinden in de andere rubrieken van dit verslag. In de toekomst zal deze platformwerking verdergezet en ook uitgebreid worden zodat technologische implementaties in de melkveehouderij ook in de toekomst actief ondersteund worden.

Het Mastiman project beoogt kennisoverdracht op verschillende niveaus, en is daar heel actief mee bezig . Een niet extensieve lijst van activiteiten die in dit kader tijdens het project werden uitgevoerd:

- Gebruikersgroep vergaderingen met vertegenwoordigers uit alle schakels van de keten
- Vulgariserende artikels
- Filmpjes op facebook
- Nieuwsbrief Koesensor
- Presentaties op individuele bedrijven (vb Zoetis, HiPRA,...) alsook op congressen
- Presentaties bij dierenartsen in opleiding (Antwerpen/gent) alsook bij de bioingenieurs van de KULeuven
- Organisatie lerend netwerken
- Melkveepicknicks online (door covid-19)
- Webinars.....

Het aantal bezoekers van de koesensor website bedraagt circa 225/maand, en voor de project-specifieke pagina, bedroeg dat in het voorbije jaar gemiddeld 320 bezoeken/maand. Er is een duidelijk stijgende trend doorheen het verloop van het project .

4. Het project heeft een aantal streefwaarden, die erop gericht zijn om dit op te volgen.

Eind 2020 waren er 89 unieke bedrijven waar een project gerelateerde innovatie of verandering opgestart was binnen de projectduur (einddoel voor het project is 150) en reeds 220 adviezen op basis van projectresultaten die effectief door de doelgroep-bedrijven geïmplementeerd worden.

De types adviezen worden gegeven op maat van de bedrijven, waarbij sommigen een intensere opvolging vereisen/vragen dan anderen. Een advies kan bestaan uit een bedrijfsaudit (gevolgd door advies), een uitgebreid uiergezondheidsaudit met regelmatige opvolging, een gedetailleerd uiergezondheidsrapport, etc.....

5. Totale begroting voor het project 1252653 EUR, met een subsidie van 1.127.387 EUR (90%).
10% cofinanciering wordt geleverd door leden van de gebruikersgroep.